

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت آموزش و ترویج کشاورزی

دستور العمل

روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی

دفتر ترویج دانش و فن آوری کشاورزی

۱۴۰۱

دستور العمل ترویجی ۸۹۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت آموزش و ترویج کشاورزی

دستور العمل

روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی

تهیه و تدوین:

اسماعیل کرمی دهکردی، رمضانعلی قباخلو، حسام‌الدین غلامی،
حسین پیری، مسعود پیرو شعبانی، غلامرضا ضیایی، علی اصغر پالوچ،
سید مسعود سیدی نیاسر، ناصر نوروزی، فریبا کاظمی و جواد قاسمی

سال ۱۴۰۱

عنوان و نام پدیدآور	دستورالعمل روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی/ تهیه و تدوین اسماعیل کرمی دهکردی... [و دیگران]؛ ویراستار ادبی مهشید شیرمحمدلو؛ تهیه‌شده در معاونت آموزش و ترویج کشاورزی، دفتر شبکه دانش و رسانه های ترویجی.
مشخصات نشر	تهران: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، معاونت آموزش و ترویج کشاورزی، نشر آموزش کشاورزی، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	۱۸ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۵۲۰-۹۹۱-۷
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	تهیه و تدوین اسماعیل کرمی دهکردی، رمضانعلی قباخلو، حسام‌الدین غلامی، حسین پیری، مسعود پیروشعبانی، غلامرضا ضیایی، علی‌اصغر پالوج، سید مسعود سیدی‌نیاسر، ناصر نوروزی، فریبا کاظمی و جواد قاسمی.
موضوع	کشاورزی--ایران--ترویج - Agricultural extension work -- Research -- Iran
شناسه افزوده	کرمی دهکردی، اسماعیل، ۱۳۵۱-
شناسه افزوده	Karami dehkordi, Esmail, 1972-
شناسه افزوده	سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی
شناسه افزوده	سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. معاونت آموزش و ترویج کشاورزی. نشر آموزش کشاورزی
رده بندی کنگره	۵۵۴۴/۵
رده بندی دیویی	۶۳۰/۷۱۵۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۸۸۰۹۳۵۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

ISBN: 978-964-520-991-7

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۰-۹۹۱-۷

عنوان:	دستورالعمل روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی	
کمیته راهبری:	علی اکبر مؤیدی، سید کریم موسوی، عبدالله موموندی و جواد قاسمی	
تهیه و تدوین:	اسماعیل کرمی دهکردی، رمضانعلی قباخلو، حسام‌الدین غلامی، حسین پیری، مسعود پیروشعبانی، غلامرضا ضیایی، علی‌اصغر پالوج، سید مسعود سیدی نیاسر، ناصر نوروزی، فریبا کاظمی و جواد قاسمی	
مدیر داخلی:	ویدا همتی	
سرپرستار:	نصیب پورفاتیح	ویراستار ادبی: مهشید شیرمحمدلو
تهیه شده در:	معاونت آموزش و ترویج کشاورزی، دفتر شبکه دانش و رسانه های ترویجی	
ناشر:	نشر آموزش کشاورزی	شمارگان: محدود
صفحه آرا:	سبا سادات کرمانی پوربقایی	نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۱

مسئولیت درستی مطالب با دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی است.

شماره ثبت در مرکز فن آوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی ۶۱۳۸۵ به تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۲۲ است.

برای غنا بخشیدن به محتوای این دستورالعمل، لطفاً نظرها، انتقادات و پیشنهادهای خود را از طرق زیر با ما در میان بگذارید.

شماره تماس ۰۲۱-۶۶۴۳۰۴۴۱ | دورنگار ۰۲۱-۶۶۴۳۰۴۴۵

نشانی: تهران، خیابان آزادی، بین نواب و رودکی، پلاک ۲۰۵، معاونت آموزش و ترویج کشاورزی

تلفن: ۶۶۴۳۰۴۶۵ | تلفکس: ۶۶۴۳۰۴۶۴ | کد پستی: ۱۴۵۷۸۹۶۶۸۱

فهرست

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۵
مقدمه	۷
۱- تعریف	۹
۲- اهداف	۹
۳- مخاطبان	۱۰
۴- روش اجرا	۱۰
۵- اصول کلی	۱۱
۶- ویژگی های موضوعات برنامه روز انتقال یافته های تحقیقاتی	۱۱
۷- برنامه ریزی و اجرای برنامه در سطح ملی و منطقه ای	۱۲
۸- برنامه ریزی و اجرای برنامه در سطح استان (استانی و شهرستانی)	۱۴
۹- نحوه تامین اعتبار برنامه	۱۶
۱۰- نظارت بر روز انتقال یافته های تحقیقاتی	۱۷
۱۱- ارزشیابی	۱۷
۱۲- توصیه ها و نکات کلیدی برای برگزاری مطلوب برنامه	۱۷
۱۳- زمان بندی اجرای روز انتقال یافته های تحقیقاتی	۱۸

تحقق اهداف و مأموریت‌های ترویج کشاورزی، از طریق فرآیندهای ارتباط اثربخش اتفاق می‌افتد که ابزار برقراری این ارتباط «روش‌های ترویجی» است؛ بنابراین، یکی از عوامل مؤثر بر کارایی و اثربخشی نظام ترویج، توانایی آن در انتخاب و به‌کارگیری مناسب روش‌های ترویجی است. روش‌های ترویجی به کلیه فعالیت‌ها و فنونی اطلاق می‌شود که مروجان برای ارتباط با مخاطبان از آنها استفاده می‌کنند. به‌طور کلی روش‌های ترویجی در سه گروه انفرادی، گروهی و انبوهی قابل دسته‌بندی هستند که در نظام‌های ترویج کشاورزی دنیا و کشور ما از دیرباز از طیف گسترده‌ای از این روش‌ها استفاده می‌شده است، البته به تدریج و به فراخور نیازها و شرایط جدید، دستخوش تغییراتی از نظر بُروز روش‌های جدید و اهمیت نسبی آنها شده است؛ به‌طوری‌که از اهمیت برخی روش‌ها کاسته شده است و برخی روش‌های نوین طراحی و مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

روش‌های انفرادی شامل برقراری یک ارتباط مستقیم و دوسویه بین مروج و بهره‌بردار است به نحوی که بتوانند منحصرأً با یکدیگر تفهیم و تفاهم نمایند. از جمله روش‌های انفرادی می‌توان به ملاقات در خانه و مزرعه، ملاقات در اداره ترویج، تماس‌های غیررسمی، ارتباط تلفنی و ایمیل اشاره نمود که با توجه به توسعه فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات، امروزه استفاده از شبکه‌های مجازی نیز به این روش‌ها افزوده شده است. در روش‌های گروهی، مروج در ارتباط با گروهی از بهره‌برداران قرار می‌گیرد و می‌تواند به‌طور هم‌زمان به تعداد بیشتری از آنها دسترسی پیدا کند. از جمله این روش‌ها می‌توان به نمایش‌های طریقه‌ای و نتیجه‌ای، روز مزرعه، بازدید ترویجی، سایت‌های الگویی، جشنواره‌های ترویجی و کارگاه ترویجی

اشاره نمود. روش‌های انبوهی (جمعی) نیز در برگیرنده تمامی ابزارهایی است که در آنها یک وسیله ارتباط جمعی مانند رادیو، تلویزیون، فیلم، روزنامه، مجله، نشریه، پوستر، نمایشگاه و مانند این‌ها به کار گرفته می‌شود و منبع پیام را قادر می‌سازد تا با جمعیتی زیاد ارتباط برقرار سازد.

در دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی معاونت آموزش و ترویج کشاورزی، روش‌های ترویجی به‌طور مستمر مورد پایش و ارزیابی قرار می‌گیرند و علاوه بر بازبینی دستورالعمل‌های موجود، سعی می‌شود به فراخور شرایط و نیازهای جدید، روش‌های نوین معرفی و دستورالعمل‌های مربوطه تدوین و در اختیار همکاران ترویج قرار گیرد. دستورالعمل حاضر، آخرین نسخه بازنگری شده است که خواهشمند است ضمن مطالعه دقیق، از آن در اجرای برنامه‌های ترویجی بهره گرفته شود. همکاران شما در این دفتر آماده پذیرش هرگونه نظر، انتقاد و پیشنهاد در راستای اصلاح، تکمیل و بهبود این دستورالعمل در نسخه‌های آتی هستند.

یکی از روش های ترویجی، روز انتقال یافته های تحقیقاتی است که این برنامه برای برقراری ارتباط مستقیم، مستمر و نظام مند بین پژوهشگران، مروجان، بهره برداران و دیگر کنشگران بخش کشاورزی و تسریع تبادل یا انتقال یافته های پژوهشی و فناوری های جدید و مناسب شرایط بهره برداران بخش کشاورزی و منابع طبیعی، شکل ها، اتحادیه ها و تعاونی ها برگزار می شود. این برنامه با عرضه دستاوردهای پژوهشی و ایده های نوین از سویی و آگاهی پژوهشگران از مسائل و مشکلات بهره برداران از سوی دیگر و سرانجام هدایت و تشویق محققان به انجام طرح های پژوهشی کاربردی و منطبق با مسائل روز و نیازهای واقعی کشاورزان همراه است. دستورالعمل حاضر برای یکسان سازی و استانداردسازی اقدامات و فعالیت های مربوط به این برنامه تدوین شده تا دست اندرکاران از آن بهره گیرند و ضمن رعایت اصل وحدت رویه، نتایج و اهداف مدنظر به دست آید.

❖ ۱- تعریف

روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی موقعیتی یک روزه است که طی آن، پژوهشگران) یک موسسه تحقیقاتی، مرکز تحقیقات، دانشگاه، ایستگاه پژوهشی یا واحد تولیدی، نمود عینی یک یا چند فعالیت یا یافته نوین علمی را در معرض دید بهره‌برداران، مروجان یا سایر افراد و واحدهای ذی‌نفع قرار می‌دهند.

❖ ۲- اهداف

- بهبود نگرش و آگاهی بهره‌برداران نسبت به پروژه‌ها و طرح‌های پژوهشی و جلب مشارکت بهره‌برداران نسبت به کاربست نتایج پژوهش‌ها.
- افزایش عمق و دامنه یادگیری بهره‌برداران با حضور آن‌ها در جریان اجرای طرح‌های پژوهشی به جای انتقال یک جانبه یافته‌های پژوهشی.
- آشنایی و آگاهی هرچه بیشتر مروجان با پروژه‌ها و طرح‌های پژوهشی جاری و در دست اجرای موسسات و مراکز تحقیقات ملی و استانی و دانشگاه‌ها.
- ایجاد میل و رغبت به مطالعه و تحقیق در مروجان و کارشناسان ترویج.
- ایجاد میل و رغبت در پژوهشگران نسبت به انتقال دستاوردهای پژوهشی خود به بهره‌برداران و کارشناسان.
- ارتباط بیشتر و فنی‌تر پژوهشگران، مروجان، کارشناسان اجرایی و بهره‌برداران و بهره‌گیری از یک روش کارآمد مناسب برای بهبود این ارتباط، با بازدید از روند اجرای طرح‌های پژوهشی، مزارع و نمایشگاه دستاوردها.
- آگاهی پژوهشگران از مسائل و مشکلات بهره‌برداران و هدایت هرچه بیشتر طرح‌های پژوهشی کاربردی به سوی خواسته‌ها، مسائل روز و نیازهای واقعی بهره‌برداران.
- آشنایی و آگاهی مسئولان و برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران از دستاوردهای بخش تحقیقات و بهره‌گیری از رهنمودهای آنان.

❖ ۳- مخاطبان

از آنجاکه مباحث مطرح شده در روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی و نتایج حاصل از آن، تاثیر بسیاری در مدیریت تولید در عرصه‌های کشاورزی و مدیریت منابع طبیعی خواهد داشت، مخاطبان این برنامه افراد یا گروه‌هایی هستند که با تولید و عوامل تولید یا منابع طبیعی ارتباط مستقیم دارند. از این رو، حضور افراد زیر در برنامه پیشنهاد می‌شود:

- بهره‌برداران عرصه‌های کشاورزی و منابع طبیعی.
- مروجان مسئول پهنه‌ها و کارشناسان موضوعی.
- اعضا یا ارکان تشکلهای کشاورزی و اعضای تعاونی‌های تولید مرتبط با موضوع روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی با معرفی تعاونی‌های تولید منطقه و دیگر تعاونی‌ها و تشکلهای مرتبط موضوعی یا محصولی.
- مددکاران ترویجی و تسهیلگران زن روستایی.
- کارشناسان معاونت (ها) یا مدیریت (های) اجرایی.
- رؤسای ادارات ترویج شهرستان یا کارشناسان ترویج ستادی استان.
- پژوهشگران کشاورزی و منابع طبیعی.
- کارشناسان معین پهنه‌ها و مراکز جهاد کشاورزی.
- کارشناسان بخش خصوصی از جمله شرکت‌های خدمات مشاوره فنی و مهندسی کشاورزی.
- مصرف‌کنندگان و دیگر علاقه‌مندان.

❖ ۴- روش اجرا

مراکز پژوهشی و مدیریت هماهنگی ترویج استان‌ها یا بخش خصوصی باید در حد امکان، این برنامه را باتوجه به ماهیت آن و به تبعیت از برنامه مراکز تحقیقات برگزار کنند.

باتوجه به ضرورت تقویت بخش‌های غیردولتی، در صورت اجرای برنامه با مسئولیت بخش خصوصی از جمله شرکت‌های خدمات مشاوره فنی و مهندسی

کشاورزی، لازم است این امر با تایید مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان انجام شود.

❖ ۵- اصول کلی

اصول کلی حاکم بر برگزاری روز انتقال یافته های تحقیقاتی برای اجرا و برنامه ریزی، منطبق بر سیاست های وزارت جهاد کشاورزی، به شرح زیر بیان می شود:

- موضوع برنامه باید در راستای سیاست های توسعه ای برنامه وزارت متبوع باشد.
- زمان اجرا باید با مراحل فعالیت های اجرایی محصول / موضوع هماهنگ باشد.
- مخاطبان باید از عوامل درگیر در فرایند تولید کشاورزی یا حفاظت منابع طبیعی انتخاب شوند.
- درحداکثر، مطالب با استفاده از روش های آموزش فعال، مشارکت و مشاهده مستقیم شرکت کنندگان ارائه شود.
- مکان اجرا یکی از مکان های تحت پوشش وزارت جهاد کشاورزی مثل موسسات تحقیقاتی، مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی، ایستگاه های تحقیقاتی، نهالستان های منابع طبیعی و سازمان های جهاد کشاورزی یا مراکز دانشگاهی باشد.

❖ ۶- ویژگی های موضوعات برنامه روز انتقال یافته های تحقیقاتی

- برنامه به صورت ملی، منطقه ای، استانی و با موضوعات اولویت دار وزارتخانه و منطقه مدنظر اجرا می شود.

- به طور معمول، مکان اجرای برنامه روز انتقال یافته های تحقیقاتی در یکی از موسسات تحقیقاتی، مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی، ایستگاه های تحقیقاتی یا دانشگاه ها انتخاب می شود.

- مخاطبان از افرادی انتخاب شوند که با موضوع برنامه ارتباط کاری داشته باشند.

- زمان اجرای برنامه منطبق با فعالیت یا مراحل کشت محصول مرتبط است.

- مدعوین حاضر در کارگروه‌های مختلف موضوعات ارائه شده در برنامه، نحوه برنامه ریزی و اجرای آن و چگونگی برخورد با محدودیت‌ها و موانع اجرایی را بررسی کرده و سرانجام یک برنامه اجرایی تدوین می‌کنند.

- باتوجه به سیاست دولت و برنامه توسعه کشور، مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان و مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان می‌توانند برنامه را با مشارکت شرکت‌ها و بخش‌های خصوصی تأییدشده در نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان برگزار کنند.

❖ ۷- برنامه ریزی و اجرای برنامه در سطح ملی و منطقه ای

۷-۱- تعیین و اعلام عناوین برنامه های ملی و منطقه ای

- همه موسسات و مراکز تحقیقات ملی، استانی و مدیریت هماهنگی ترویج استان‌ها باید پیش‌بینی برنامه‌های سال آینده روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی خود را حداکثر تا اواسط بهمن ماه هر سال، به دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی ارسال کنند.

- دفتر ترویج نیز موظف است تا پایان اسفندماه هر سال، ضمن بررسی تقاضاها، در جلسه‌ای مشترک با حضور نمایندگان دفتر برنامه ریزی پایش و امور پژوهشی، موسسات تحقیقاتی و بخش‌های اجرایی ذی‌ربط، دفتر آموزش کارکنان و دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی عناوین و پروپوزال‌های ارائه شده از هر موسسه تحقیقاتی را مشخص کند. همچنین دفتر ترویج نسبت به تنظیم برنامه قطعی و اجرایی هر مؤسسه اقدام کند و روزشمار برنامه‌های روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی را ارائه و تا پایان فروردین ماه، در سطح ملی اطلاع‌رسانی کند.

۷-۲- اجرای برنامه های ملی و منطقه ای

باتوجه به اینکه برنامه روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی یک فعالیت مشترک است؛ بنابراین، هر یک از دفاتر مسئولیت برنامه ریزی و مشارکت در اجرای هر برنامه را به شرح زیر بر عهده خواهند گرفت و برای ایجاد هماهنگی بیشتر در

اجرای برنامه، کمیته‌ای متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار شامل بر افراد زیر معرفی خواهند کرد:

الف) نمایندگان دفتر ترویج کشاورزی و منابع طبیعی (نماینده گروه ممیزی رهیافت‌ها، الگوها و روش‌های ترویجی و کارشناس مرتبط با گروه تخصصی مربوطه)

ب) نماینده دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی

پ) نماینده دفتر برنامه ریزی پایش و امور پژوهشی سازمان

ت) نماینده موسسه تحقیقاتی مرتبط

ث) نماینده دفتر آموزش کارکنان

ج) نماینده معاونت یا دستگاه اجرایی مرتبط

۳-۷- شرح وظایف دفاتر و دستگاه‌ها

الف- وظایف دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی:

- تدوین و انتشار تقویم زمان بندی سالیانه روز انتقال یافته‌های پژوهشی با همکاری دفتر برنامه ریزی پایش و امور پژوهشی.

- هماهنگی با استان‌ها برای برگزاری روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی به صورت منطقه‌ای.

- نظارت بر حسن انجام برنامه به ویژه از نظر رعایت آیین نامه اجرایی.

- تهیه گزارش فنی و تحلیلی از اجرای برنامه و تحویل به گروه رهیافت‌ها الگوها و روش‌های ترویجی دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی و بارگذاری در سایت دفتر.

- انعکاس گزارش‌های فنی و تحلیلی به مجامع ذی ربط برای بهره برداری.

- تحویل گواهی نامه آموزش به مدعوین.

ب- وظایف دفتر آموزش کارکنان

- پیگیری و صدور گواهی نامه آموزش و تدریس (ویژه کارکنان شاغل در وزارت).

ج- وظایف دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی

- مستندسازی فرایند اجرای برنامه با همکاری دفتر ترویج دانش و فناوری

کشاورزی و تولید رسانه‌های ترویجی لازم باتوجه به موضوعات فنی و کاربردی ارائه شده در برنامه.

❖ ۸- برنامه ریزی و اجرای برنامه در سطح استان (استانی و شهرستانی)

۸-۱- تعیین و اعلام عناوین برنامه های استانی

- کلیه مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی در سطح استان ها، با توجه به تخصص های موجود در آن مراکز، باید همه طرح های پژوهشی و کاربردی که تاکنون معرفی نشده اند را تا پایان دی ماه هر سال معین کنند و فهرست کاملی از آن ها را طی فرم مربوطه تنظیم و به ضمیمه تقاضای اجرای برنامه، به مدیریت هماهنگی ترویج استان ارائه کنند.

- مدیریت هماهنگی ترویج استان نیز موظف است در شورای تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی استان، عناوین پیشنهادی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان را بررسی کرده و حداکثر تا ۱۵ بهمن ماه هر سال، نتیجه قطعی از حیث زمان و مکان و توافق های اعتباری مربوطه را تعیین و به دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی اعلام کنند.

- دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی موظف است پس از دریافت برنامه های استانی روز انتقال یافته های تحقیقاتی، حداکثر تا پایان فروردین ماه هر سال، روزشمار برنامه های مذکور را تنظیم و عرضه کرده و در سطح ملی نیز اطلاع رسانی کند.

- مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان با مشارکت مدیریت هماهنگی ترویج استان موظف است برای جلب مخاطبان و آگاهی آن ها، برنامه را در سطح استان اطلاع رسانی کند. این برنامه می تواند با مشارکت بخش غیردولتی و خصوصی نیز برگزار شود.

- اعتبارات برنامه های استانی از طریق منابع مالی استانی تامین خواهد شد.

۸-۲- شرح وظایف مراکز و بخش های استانی

الف- وظایف مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان

وظایف معاونت پژوهشی

- هماهنگی داخلی با پژوهشگران جهت آمادگی کامل برای معرفی طرح‌های پژوهشی.
- اعلام آمادگی اجرای برنامه دست کم ۳۰ روز پیش از زمان اجرای برنامه
- بر اساس جداول روزشمار برنامه‌های استانی یا جداول برنامه‌های توافق شده در سطح استان.
- تامین محل اجرای برنامه (سالن کنفرانس، مزرعه، کارگاه، نمایشگاه، آزمایشگاه و مانند آن‌ها) بر اساس تقاضای مجری.
- مساعدت در تامین لوازم و مواد آموزشی و کمک آموزشی لازم.
- تهیه سرفصل موضوعات قابل ارائه برای هر یک از عناوین (بر عهده پژوهشگر مربوطه).

وظایف معاونت آموزش

- مشارکت در تنظیم و تطبیق برنامه‌ها.
- صدور گواهی شرکت در دوره برای هر یک از مخاطبان منطبق با برنامه‌های توافق شده.
- صدور گواهی تدریس بر اساس سرفصل‌ها، جزوات ارائه شده، مدت زمان ارائه برنامه برای هر یک از مدرسان و پژوهشگران ارائه کننده برنامه (پس از اخذ تاییدیه از نماینده ترویج مبنی بر نتایج حاصل از ارزیابی و تحلیل اجرای برنامه).
- مساعدت در تامین فضاهای آموزشی و اسکان در حد مقدرات مراکز آموزشی.

نکته:

دانشکده‌های کشاورزی نیز می‌توانند مانند مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان، وظایف فوق را برعهده گیرند.

ب- وظایف مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان

- اخذ اعلام آمادگی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان / دانشکده کشاورزی برای هر برنامه.
- هماهنگی برنامه‌ای و اجرایی با مجری (بخش غیردولتی) و عقد قرارداد اجرایی برای اجرای برنامه‌ها حسب مورد.

- ارزیابی کلی برنامه طبق فرم‌های مربوطه.
- ارائه تحلیل کامل و استخراج فرم‌های ارزیابی برنامه‌ها.
- انعکاس نتایج ارزیابی اجرای برنامه به دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی، مرکز پژوهشی ذی ربط و بخش اجرایی مربوطه در استان برای بهبود روند اجرایی برنامه‌ها.
- اطلاع‌رسانی مناسب درباره اجرای برنامه.
- مستندسازی فرایند اجرای برنامه.
- مساعدت در تامین لوازم کمک آموزشی لازم.
- نظارت بر حسن اجرای برنامه.

نکته:

- درباره تامین غذا، پذیرایی روزانه، محل اسکان و محل اجرای برنامه‌ها، تاحدامکان از امکانات داخلی مراکز تحقیقاتی استان یا مراکز آموزشی در اختیار وزارتخانه/ دانشکده کشاورزی استفاده شود.
- به منظور ایجاد هماهنگی بیشتر در اجرای برنامه‌ها، یک کارشناس در مقام نماینده تام‌الاختیار از جانب هر بخش به شرح زیر معرفی خواهد شد:
 - الف) نماینده مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان
 - ب) نماینده مدیریت هماهنگی ترویج استان (رئیس یا کارشناس اداره ترویج استان)
 - پ) نماینده معاونت (ها) یا مدیریت (های) اجرایی استان
 - ت) نماینده دانشکده کشاورزی استان (در صورت موجود بودن)

❖ ۹- نحوه تامین اعتبار برنامه

- از محل تامین اعتبار برنامه‌های ملی و منطقه‌ای دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی.
- از محل تامین اعتبار برنامه‌های استانی و شهرستانی، پس از تعیین در کمیته مشترک مرکز تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و منابع طبیعی استان یا دانشگاه میزبان.

❖ ۱۰- نظارت بر روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی

لازم است نظارت کامل و جدی در ابعاد مختلف به شرح زیر انجام شود:

(الف) نظارت فنی: این نظارت بر عهده کارشناس موضوعی دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی است، محتوای برنامه در این مرحله باید منطبق با چهارچوب فنی و اصول علمی باشد.

(ب) نظارت از نظر اصول و روش‌های ترویجی: در این مرحله، کارشناس گروه رهیافت‌ها الگوها و روش‌های ترویجی دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی ضمن حضور در برنامه روز مزرعه، از رعایت استانداردها در زمینه اجرایی و ترویجی مطابق با دستورالعمل‌های موجود اطمینان می‌یابد.

❖ ۱۱- ارزشیابی

ارزشیابی در سطح ملی، به‌طور مشترک بر عهده کارشناس موضوعی و کارشناس گروه رهیافت‌ها، الگوها و روش‌های ترویجی دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی است و در سطح استان نیز کارشناسان متناظر در سطح استان ارزشیابی می‌کنند.

❖ ۱۲- توصیه‌ها و نکات کلیدی برای برگزاری مطلوب برنامه

- مطالب با استفاده از روش‌های آموزش فعال، مشارکت و مشاهده مستقیم شرکت‌کنندگان ارائه شوند.
- بر ارائه مطالب با محوریت محقق مربوطه تاکید می‌شود؛ ازاین‌رو، از سخنرانی‌های عمومی و غیرمرتبط دیگران از جمله مدیران و مسئولان پرهیز شود.
- موضوع ارائه شده در برنامه در یک پانل تخصصی، بحث و بررسی می‌شود و مدعین نظرها و ایده‌های خود را بیان می‌کنند.

- لوح فشرده یا فایل دیجیتال خلاصه اطلاعات ارائه شده در قالب بسته آموزشی به مخاطبان ارائه شود.

- تعداد مدعوین به حدی باشد که در روند بازدیدهای مزرعه‌ای و دیگر برنامه‌های عملی اختلال ایجاد نشده و امکان تعامل، بحث، تبادل نظر و پرسش و پاسخ بین شرکت کنندگان فراهم شود.

❖ ۱۳- زمان بندی اجرای روز انتقال یافته های تحقیقاتی

جدول ۱- زمان بندی اجرای روز انتقال یافته های تحقیقاتی

ردیف	عنوان	زمان اتمام
۱	بررسی نیاز و پیشنهادهای مراکز تحقیقات استانی توسط مدیریت هماهنگی ترویج استان ها	۳۰ دی ماه
۲	ارائه پیش بینی برنامه های سال آینده توسط مؤسسات و مراکز تحقیقات ملی و مدیریت هماهنگی ترویج استان ها به دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی	۱۵ بهمن ماه
۳	بررسی و تایید توسط دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی	۲۸ اسفندماه
۴	اعلام نتیجه و اطلاع رسانی در سطح ملی و استانی	۳۱ فروردین ماه
۵	اجرا و نظارت	زمان مشخص در طی سال
۶	ارزشیابی	زمان مشخص در طی سال

ISBN:978-964-520-991-7

9

789645

209917

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران